

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา

Management in Line with Good Governance Principles Affecting Effectiveness of Private Schools in Nakhon Ratchasima Province

ศักดิ์ชัย สติพรชัย¹

Sakchai Sathitpornchai¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับธรรมาภิบาลและระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา และ 2) หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนจากโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 265 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษาจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การตีความประมวลข้อสรุปย่อยเป็นข้อสรุปใหญ่

ผลการศึกษา พบว่า

1. หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากและประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมาก
2. หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนได้แก่นิติธรรม ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, ประสิทธิภาพ, โรงเรียนเอกชน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี
Faculty of Political Science, Pathum Thani University

Abstract

The purpose of this study was to study 1) Good governance levels and effectiveness levels of private schools in Nakhon Ratchasima province. 2) Good governance principles affecting effectiveness of private schools in Nakhon Ratchasima Province. The sample group that provided quantitative information were school administrators and teachers from private schools in Nakhon Ratchasima Province, Academic Year 2020, 265 people. The group who provided qualitative data were 9 educational administration experts. Instrument of quantitative study was a questionnaire. Instrument of qualitative study was a structured interview form. The quantitative data were analyzed using basic computer programs, namely Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis, qualitative data was used interpretations to process sub-conclusions as big conclusions.

The results showed that

1. The good governance principles of private schools in Nakhon Ratchasima province was at a high level and the effectiveness of private schools in Nakhon Ratchasima province was at a high level.

2. The good governance principles affecting effectiveness of private schools in Nakhon Ratchasima province. statistically significant at the .05 level, the principles of good governance that affecting the effectiveness of private schools are rule of law, transparency, accountability and information and communication technology.

Keywords: Good Governance, Effectiveness, Private School

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ และปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วย บุคคลที่มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) สอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัย เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบคลุมรอบด้าน เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ในการจัดการศึกษาในประเทศไทย โรงเรียนเอกชนได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการให้บริการด้านการศึกษา เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้ หรือจัดได้ไม่เพียงพออันเนื่องมาจากทรัพยากร

ปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนในปัจจุบัน พบว่า 1) ด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่รับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีนักเรียนสมัครเข้าเรียนลดลง สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ ขาดงบประมาณในการลงทุน ระบบสวัสดิการไม่มีคุณภาพ 3) ด้านการบริหารบุคลากร ขวัญและกำลังใจของครูลดลง ครูที่มีอายุน้อยบางส่วนลาออกไปสอบบรรจุเป็นข้าราชการโรงเรียนรัฐบาล ไม่มีโครงการจัดอบรมสัมมนาสำหรับโรงเรียนเอกชน ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ขาดครูที่มีคุณภาพ ครูที่มีอายุมากมีปัญหาในการจัดทำสื่อ ICT 4) ด้านการบริหารทั่วไป โรงเรียนเอกชนแข่งขันกันเองและแข่งขันกับโรงเรียนรัฐบาล นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเอกชนไม่ชัดเจน นโยบายเรียนฟรี 15 ปี การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขยายตัวของโรงเรียนดีประจำตำบล การลดลงของประชากร จำนวนนักเรียนลดลง การแข่งขันระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันเองมีโรงเรียนนานาชาติเพิ่มมากขึ้น ครูโรงเรียนเอกชนต้องทำหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากงานสอน ทำให้โรงเรียนเอกชนจำนวนหนึ่งต้องปิดกิจการลง เนื่องจากผู้ปกครองใช้คุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ดังนั้น โรงเรียนเอกชนต้องปรับปรุงคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นจุดขายและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเอกชนยังคงดำเนินกิจการอยู่ได้ (ตะวัน สื่อการแพร่ : 2556)

แนวคิดการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ในปัจจุบันองค์กรราชการและรัฐวิสาหกิจต่างต้องปรับตัวให้ทันกระแสสังคม และต้องดำเนินงานในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเอกชนมีความอิสระทางการบริหารมากขึ้นอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา และเป็นเครื่องมือที่จะดำเนินการศึกษา ตามภารกิจหลักในการบริหารงานในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ดังนั้น การบริหารโรงเรียนเอกชนจะเกิดประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญของประสิทธิผลทางการบริหารของผู้บริหาร คือ หลักธรรมาภิบาล จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนเอกชน และสามารถนำหลักธรรมาภิบาลที่ได้จากการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้โรงเรียนเอกชนมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาล และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับธรรมาภิบาล และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก
2. หลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหาของหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้ยึดหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้วนำมาสังเคราะห์ได้ทั้งหมด 10 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความพร้อมรับผิด หลักความคุ้มค่า หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขอบเขตเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการแล้วนำมาสังเคราะห์ได้ 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ความพึงพอใจในการทำงานของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2549) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลประกอบไปด้วยหลักการต่าง ๆ หลายหลักการแล้วแต่ผู้ที่จะนำเรื่องของธรรมาภิบาลไปใช้ และจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากันตลอดจน ขึ้นกับบริบทของประเทศ บริบทของหน่วยงาน เพื่อพัฒนาตนเองสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ

1.1 หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารงานด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

1.2 หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง ในการปฏิบัติงานต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครอง รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐาน จริยธรรมสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจนได้ เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยผู้ปกครองสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

1.4 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ประชาชนและผู้ปกครองมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

1.5 หลักความพร้อมรับผิด (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบ การปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของโรงเรียน รวมทั้งการแสดงถึงสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาภายในโรงเรียน

1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมในโรงเรียน มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรในการดำเนินงานในโรงเรียน การจัดสรรตำแหน่งครูมีความเหมาะสมและความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่โรงเรียน ได้ตั้งเป้าไว้กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีคุณภาพรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.7 หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาความสามารถของครู ดำเนินการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

อยู่เสมอ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความผูกพันต่อกัน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูภายในโรงเรียน

1.8 หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง หมายถึง ครูในโรงเรียนได้เข้ารับการศึกษาดูแบบอย่างตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีการสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการความรู้ของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ความร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ อยู่เสมอ

1.9 หลักการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกัน การดำเนินการทบทวนกลยุทธ์ในการบริหาร โดยพิจารณาจากคุณค่าของภารกิจในโรงเรียน ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์ ให้ผู้ปกครอง สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางการบริหาร มีการกระจายงบประมาณไปยังฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม มีการกระจายความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของครูอย่างเหมาะสม

1.10 หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน พัฒนาทักษะของครูอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนสามารถเข้าถึงเครือข่ายสารสนเทศได้อย่างสะดวก ผู้ปกครองสามารถติดต่อสอบถามข้อมูล แสดงความคิดเห็นผ่านทางเครือข่ายสารสนเทศของโรงเรียนได้ มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนกลยุทธ์ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในโรงเรียนเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร

ประสิทธิผลขององค์กร หมายถึง หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนด จากการศึกษาแนวคิดของ ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดของ Mott (1972) วาโร เฟิงส์วีสต์ (2549) และ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2549) องค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและครู ร่วมกันปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลง วิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเอาใจใส่ดูแลแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข การศึกษาค้นคว้าและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอ การปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ทำ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการในโรงเรียนให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติ

2. ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมมือกันแก้ไขปัญหา บริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะมีผลต่อการพัฒนา

งาน สร้างความสมานฉันท์กลมเกลียว การปกครองนักเรียนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเกิดประสิทธิภาพในการทำงานและปฏิบัติงานได้ด้วยความพึงพอใจในจนบรรลุลักษณะประสงคของโรงเรียน

3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ระดับความรู้สึกของครูที่มีต่องานของตนเอง เป็นอารมณ์ที่จะตอบสนองต่อการทำงานในหน้าที่ รวมทั้งสภาพร่างกาย และสังคมในงานที่ทำ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานในโรงเรียน ประกอบด้วย ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมการทำงาน การได้รับความไว้วางใจและเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน การมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้เพียงพอ และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การได้รับประสบการณ์ที่มีประโยชน์จากการทำงาน ความมั่นคงในงานที่ทำ ความพึงพอใจต่อความก้าวหน้าหรือเงินเดือน/ค่าตอบแทนที่ได้รับ และเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่มีความพอใจในการปฏิบัติงาน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ระดับการรับรู้ที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนในด้านเก่ง ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง ระดับการรับรู้ของที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนในด้านดี ได้แก่ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย การมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า และมีความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนจากโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 555 คน แยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 111 คน และครูผู้สอน 444 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนจากโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 555 คน ผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้ มี 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้วัดได้ตรงตามเรื่องที่ศึกษา จากนั้นดำเนินการปรับปรุงให้ถูกต้องตามคำแนะนำ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามและจุดประสงค์ในการวิจัย นำแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์แล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาร์ค

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ สรุปลองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มาเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) นำหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มาสร้างข้อคำถามเพื่อนำเสนอในการสนทนากลุ่ม นำข้อคำถาม เสนอประธานคณะกรรมการและกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา 265 แห่ง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารระดับสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

1. ระดับหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายหลัก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 หลัก อยู่ในระดับมาก 9 หลัก เรียงตามลำดับ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความพร้อมรับผิด ส่วนอันดับสุดท้าย คือ หลักความโปร่งใส

2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา

ในโรงเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา ความพึงพอใจในการทำงานของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .845 กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .741 หมายความว่าหลักธรรมาภิบาลสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ 71.40

อภิปรายผล

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ แสนกล้า (2562 : 175-176) ที่พบว่า ระดับหลัก ธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก หลักธรรมาภิบาลกำลังได้รับความสนใจอย่างมากในการนำมาใช้บริหารจัดการองค์กรภาครัฐในทุกระดับ รวมทั้งภาคเอกชนก็ได้บูรณาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญพงษ์ วิญญูรักษ์ (2542) ที่กล่าวถึงธรรมาภิบาล เป็นกฎเกณฑ์ที่ดีของบ้านเมืองและสังคมโดยมีขอบเขตของความหมายรวมถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งครอบคลุมทุกพื้นที่ภาคส่วนของสังคม รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของส่วนราชการ องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ นิติบุคคลภาคเอกชนและประชาสังคม ส่วนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในโรงเรียน อีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวว่า การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน 3 ระดับ คือ ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับโรงเรียน โดยระดับโรงเรียนเป็นหน่วยจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ธรรมาภิบาล เป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ การบริหารจัดการของโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่ให้การบริหารการศึกษาแก่ประชาชน จึงต้องนำ “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2546 : 3) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษา ต้องนำหลักหลักธรรมาภิมาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาการบริหารและการตัดสินใจมีความถูกต้องก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้มารับบริการ รวมทั้งจะสามารถลดความ ขัดแย้งทั้งต่อผู้มารับบริการและบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การรับรู้หลักการบริหารจัดการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ การศึกษา และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 30) ที่ระบุว่า การบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนบทบาท และวิธีการบริหารเสียใหม่ โดยจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้มีความเป็นเลิศ จำเป็นต้องนำหลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อมรา ไชยดำ (2559) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นันทน์ภัส วิกุล (2559) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาระดับปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ประจักษ์ โคชะกา (2559) ที่ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ พบว่า ระดับประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับ ปราโมทย์ แสนกล้า (2562) ที่ศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนเอกชนมีบริบทเฉพาะเป็นของตนเอง ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และการแข่งขันกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดการศึกษาจึงต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ เพื่อการยอมรับของชุมชนและสามารถดำรงอยู่ได้ การบริหารงานตามภารกิจจึงต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน คือผลสำเร็จของงานตามขอบข่ายภารกิจทั้งหมดที่โรงเรียนตั้งวัตถุประสงค์ไว้ สอดคล้องกับ Sergiovanni (1991) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน คือความสามารถในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลตามที่ปรารถนา ได้แก่ ความมีสัมฤทธิ์ผลที่ดีในทักษะพื้นฐานของนักเรียนที่สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ Walsh (1999) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะมีระบบที่เอาใจใส่ต่อความอ่อนแอทั้งหลาย ที่ปรากฏออกมาโดยพิจารณาจากผลการเรียน ผลการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการจัดการของโรงเรียน และสอดคล้องกับ ถาวร เสงี่ยม (2550) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การที่โรงเรียนสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเน้นที่ตัวนักเรียนที่นักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นไปตามที่ต้องการ และสิ่งที่เกิดควบคู่กันไปคือ การบรรลุจุดหมายอื่นของโรงเรียนด้วย เช่น การที่นักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีในโรงเรียน นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ผู้ปกครองเชื่อมั่นในคุณภาพของโรงเรียน ตลอดจนครูมีความรักสามัคคีและมีความพอใจในงาน

3. หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ ประจักษ์ โคชะภา (2560 : 116-117) ที่ศึกษาวัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ พบว่า ธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กิตติ์รวี เลชะกุล (2562 : 78-91) ที่ศึกษาธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร ของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหลักธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรในการบริหารงานของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ธรรมาภิบาลด้านหลักการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ ปราโมทย์ แสนกล้า (2562 : 175-176) ที่ศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2546 : 12-13) ที่กล่าวว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คือ การบริหารงานที่มีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อการมุ่งประโยชน์สุข รับผิดชอบและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนเป็นการส่วนรวม ภายใต้ระบบบริหารที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์กร สอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล (2549 : 3) ที่กล่าวว่า ธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยเฉพาะข้าราชการ และพนักงานบริษัทเอกชนเพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลจากการตัดสินใจร่วมกัน มีการส่งเสริมสภาพทางกายภาพ และการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาส ตลอดจนการสร้าง ความเท่าเทียมกันทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงจะได้รับจากรัฐด้วย และ สอดคล้องกับกมลพรรณ พิงดัว (2560 : 24) ที่กล่าวว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นวิธีการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์การอย่างมี คุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบต่อ สามารถตรวจสอบได้ มุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน และการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์การอย่างคุ้มค่าเป็นระบบตาม กฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์การ ในส่วนของการบริหารจัดการศึกษา ชีระ รุญเจริญ (2547) กล่าวว่า การนำ “ธรรมาภิบาล” มาใช้เป็นแนวทางในการ

บริหารจัดการเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อองค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางการศึกษา หรือองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะเป็นการบริหารกิจการที่ดีเป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์ และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวลเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากมายและรวดเร็ว วัฒนธรรมประชาธิปไตย อุปถัมภ์ ทุนนิยม และอภิสิทธิ์ จึงยังคงอยู่และรุนแรงขึ้นอีก ทั้งนี้เพราะขาดมาตรการทางจริยธรรม ความจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่เหมาะสมหลายประการจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความจำเป็นต้องนำ ธรรมนูญ มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลง และความเคลื่อนไหวหลายประการ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ระบุว่าการบริหารจัดการของโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่ให้การบริหารการศึกษาแก่ประชาชน จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มาบูรณาการใช้ในการบริหารและจัดการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับ Lewis (2009 : 3) ที่กล่าวว่า ธรรมนูญสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา ช่วยให้การบริการด้านการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัย พบว่า มีหลักธรรมนูญบางหลัก ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วม องค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนเอกชนมีบริบทเฉพาะแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ เช่น อำนาจการบริหารจัดการเป็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนเพื่อเน้นคุณภาพให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในผลการเรียนของบุตรหลาน บางโรงเรียนมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน แต่ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกับเจ้าของโรงเรียน ทำให้เกิดการแบ่งชั้นของคนในการปฏิบัติงาน ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วม การประสานงาน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจแบบเป็นทีมเกิดขึ้นน้อย การเข้าถึงข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจ การพัฒนาครูและบุคลากรไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ต้องตัดสินใจเรื่องที่มีผลกระทบแก่ผู้ปกครอง มีการให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองน้อยและมีเวลาจำกัดในการรับฟังข้อมูลอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือกันระหว่างครูในการจัดการเรียนการสอนมีน้อย ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาครูมีน้อย ทำให้ครูโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาน้อยกว่าภาครัฐ การอุทิศตนเพื่อประสิทธิผลของงานจึงมีน้อย สอดคล้องกับ ตะวัน สื่อกระแส (2556) ที่กล่าวว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนในปัจจุบัน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ ขาดงบประมาณในการลงทุน ระบบสวัสดิการไม่มีคุณภาพ ด้านการบริหารบุคลากร ขวัญและกำลังใจของครูลดลง ครูที่มีอายุน้อยบางส่วนลาออกไปสอบบรรจุเป็นข้าราชการโรงเรียนรัฐบาล ไม่มีการปรับเงินเดือนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการจัดอบรมสัมมนาสำหรับครูโรงเรียนเอกชนมี

น้อย ทำให้ขาดครูที่มีคุณภาพ ครูที่มีอายุน้อยมีปัญหาในการจัดทำสื่อ ICT ครูโรงเรียนเอกชนต้องทำหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากงานสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล ปรีกษากร (2549) ที่ศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดราชบุรี พบว่า การบริหารด้านที่โรงเรียนดำเนินการได้น้อยที่สุดคือ การเปิดโอกาสให้ ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสาข์ แสงประชุม (2547) ที่ศึกษาการพัฒนาโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สุรพล สุวรรณแสง (2553) ที่ศึกษาปัจจัยการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในระบบที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการคงอยู่ของครูในโรงเรียนเอกชนในระบบที่พบคือชั่วโมงการสอนต่อสัปดาห์มากเกินไป ไม่ได้หยุดในช่วงปิดภาคเรียน เงินเดือนและค่าตอบแทนการสอนพิเศษน้อย การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและไม่ยุติธรรม ครูรู้สึกขาดความมั่นคงในอาชีพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้หลักธรรมาภิบาลบางหลักส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงควรนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ โดยนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความพร้อมรับผิด และ หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ควรส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รู้และเข้าใจกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการถึงข้อมูลที่สำคัญของโรงเรียนได้ง่ายขึ้น ใช้การบริหารอยู่บนหลักการโปร่งใสตรวจสอบได้ พร้อมรับผิดชอบหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจากความบกพร่องของคณะกรรมการบริหารของโรงเรียน รวมทั้งส่งเสริมหรือจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับครู ให้ครูได้นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำหลักธรรมาภิบาล ไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียน หรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน อันจะทำให้ได้แนวทางที่หลากหลายในการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้

2.2 ควรมีการศึกษาหลักธรรมาภิบาลหลักอื่น ๆ ที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้เพิ่มเติม เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นจุดเน้นในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติ์วี เลชะกุล. (2562). ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของ
เทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย. *Princess of Naradhiwas University Journal
of Humanities and Social Sciences*, 6(1), 78-91.
- เจริญพงษ์ วิญญูรักษ์. (2542). ธรรมาภิบาล (Good governance) เพื่อการสร้างระบบการ
บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. วารสารเพิ่มผลผลิต, 39(2), 3-7.
- ถวิลวดี บุรีกุล และวันชัย วัฒนศัพท์. (2549). โครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- ถาวร เล็งเอียด. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นันทน์ภัส วิกุล (2559). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดนครราชสีมา. ดุษฎี
นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ประจักษ์ โคชะเอ. (2559). วัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (2016) : กรกฎาคม-ธันวาคม 2559.
- ปราโมทย์ แสนกล้า. (2562). หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ดุษฎีนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2546). **การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). **คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- อมรา ไชยดำ. (2559). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ปีที่ 13 ฉบับที่ 61 (2016) : เมษายน - มิถุนายน 2559.
- Lewis. M. (2009) *Governance in Education: Raising Performance*. University of Sussex and World Bank. 22 December 2009.
- Sergiovanni, Thomas J. (1991). **The principalship**. Boston: Allyn and Bacon.
- Walsh, M. (1999). **Building a successful school**. London: Kogan Page.